

ผลของวิธีป้องกันการสูญเสียความร้อนแบบแคงการต่อการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิร่างกายทารก
และสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนด

ณัฐฐา วรรณะวิโรจน์

ห้องสมุดวิชาพยาบาลศาสตร์มหาวิทยาลัยบูรพา
วันที่รับเข้า 22 ต.ค. 2545
เลขทะเบียน 001187
เลขเรียกเก็บเงิน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

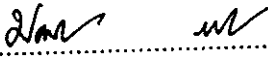
พฤษภาคม 2545

ISBN 974-616-575-5

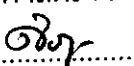
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

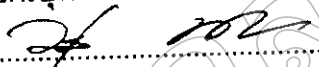
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนิรัตน์ ภาคบุป)

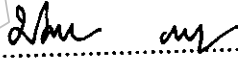
.....กรรมการ

(อาจารย์ศิริยุพา สนั่นเรืองศักดิ์)

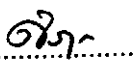
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียววิศเรศ)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

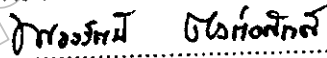
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนิรัตน์ ภาคบุป)

.....กรรมการ

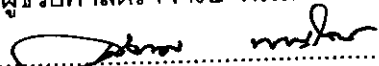
(อาจารย์ศิริยุพา สนั่นเรืองศักดิ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณิ์ เดียววิศเรศ)

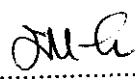
.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพชรรัตน์ ตรงต่อศักดิ์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์สวรรณค์ ขวัญใจพานิช)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลักษณะ
ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลครอบครัว ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 31 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผศ.ดร.มนีรัตน์ ภาครูป ประธาน
ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ศิริยุพา สนั่นเรืองศักดิ์ กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แก้ไขข้อบกพร่อง ให้ความช่วยเหลือตลอดการทำวิทยานิพนธ์ อันเป็น
สิ่งที่คุณวิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน จากสถาบันต่าง ๆ ที่ได้กรุณาใช้เวลาในการ
ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ขอขอบคุณหัวหน้าหอผู้ป่วยทารกแรกเกิดป่วยโรงพยาบาลชลบุรี
และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมารดา-
ทารก หลังคลอดทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณในความห่วงใยและกำลังใจจากคุณพ่อคุณแม่ที่มีให้เสมอมา
ซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่าสูงสุด ขอขอบคุณน้องบอล น้องเบล คุณสมคิด เพื่อน ๆ ทุกคน ตลอดจนทุกท่าน
ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชา
พระคุณบุพการี บุรพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ณัฐฐา วรรณะวิโรจน์

40910837 : สาขาวิชา : การพยาบาลครอบครัว ; พย.ม. (การพยาบาลครอบครัว)

คำสำคัญ : วิธีป้องกันการสูญเสียความร้อนแบบแคงการู / การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิร่างกายทารก / สัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนด

ณัฏฐา วรรณะวิโรจน์ : ผลของวิธีป้องกันการสูญเสียความร้อนแบบแคงการูต่อการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิร่างกายทารกและสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนด (THE EFFECT OF HEAT LOSS PREVENTION BY KANGAROO METHOD ON PRETERM INFANT'S TEMPERATURE CHANGE AND MATERNAL - INFANT ATTACHMENT) อาจารย์ที่ปรึกษา : มณีรัตน์ ภาครูป, ปช.ด., ศิริยุพา สนั่นเรืองศักดิ์, วท.ม. (อนามัยครอบครัว), 90 หน้า
ISBN 974-616-575-5

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองมีจุดประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลของวิธีการป้องกันการสูญเสียความร้อนของทารกคลอดก่อนกำหนดและเปรียบเทียบสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนดแบบแคงการูและแบบวิธีเดิมตามปกติ กลุ่มตัวอย่างคือมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนด ที่เข้ารับการรักษาทันทีหลังคลอด (sick new born) โรงพยาบาลชลบุรี จำนวน 40 คู่ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างมีระบบ แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 20 คู่ กลุ่มทดลอง 20 คู่ โดยกลุ่มควบคุมจะให้มารดาอุ้มทารกแบบเดิมตามปกติที่เด็กทารกแรกเกิดป่วยปฏิบัติ คือใช้ผ้าห่อตัวทารกแล้วให้มารดาอุ้มต่อหลังจากให้นมนาน 30 นาที เป็นเวลา 3 วัน ส่วนกลุ่มทดลองจะให้มารดาอุ้มทารกแบบแคงการูต่อหลังจากให้นมนาน 30 นาที เป็นเวลา 3 วันเช่นเดียวกัน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบวัดสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนด โดยมีค่าความเชื่อมั่น .84 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การทดสอบค่าทีและคะแนนร้อยละ

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. ทารกคลอดก่อนกำหนดที่ให้มารดาอุ้มแบบแคงการูมีการสูญเสียความร้อนน้อยกว่าทารกคลอดก่อนกำหนดที่ให้มารดาอุ้มแบบเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. มารดาที่อุ้มทารกคลอดก่อนกำหนดแบบแคงการูมีสัมพันธภาพกับทารกดีกว่ามารดาที่อุ้มทารกแบบเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าวิธีการป้องกันการสูญเสียความร้อนแบบแคงการู ช่วยป้องกันการทารกคลอดก่อนกำหนดไม่ให้เกิดภาวะอุณหภูมิร่างกายต่ำ และยังช่วยส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนดด้วย

40910837 : MAJOR : FAMILY NURSING ; M.N.S. (FAMILY NURSING)

KEYWORD : KANGAROO METHOD / PRETERM INFANT'S TEMPERATURE CHANGE /
MATERNAL – INFANT ATTACHMENT

NATTHA WATTANAVIROJ : THE EFFECT OF HEAT LOSS PREVENTION BY
KANGAROO METHOD ON PRETERM INFANT'S TEMPERATURE CHANGE AND MATERNAL –
INFANT ATTACHMENT. THESIS ADVISORS : MANEERAT PHAKTOOP, Ph.D., SIRIYUPA
SANANREANGSAK, M.Sc., 90 P. ISBN 974-616-575-5

This research is quasi-experimental study. The purposes were to contrast the effect of heat loss prevention on the preterm infants between the controlled group and the experimental group and to compare the maternal – infant attachment. While the traditional method was employed with the controlled group, that is, the mothers held their infants that were covered with a wide piece of cloth for 30 minutes after breast feeding for 3 days, the kangaroo method was employed with the experimental group, that is, the mothers held their infants between her breasts for 30 minutes after breast feeding for 3 days.

The sampling consisted of 40 pairs of mothers and preterm infants from sick new born ward at Chonburi Hospital. They were divided into 2 groups, the controlled and the experimental, with 20 pairs in each. With the controlled group, the mothers held their infants in the traditional method while the experimental used kangaroo method.

The tool used for collecting data was an evaluation form of maternal – infant attachment which had the reliability of .84. T – test and percentage were the statistics used in analysing the data.

The results of this study were the following :

1. The preterm infants held by the mothers using kangaroo method had less heat loss than those held by the mothers using the traditional method with statistical significance of .01
2. The mothers holding the preterm infants by using kangaroo method had better attachment with infants than those using the traditional method with statistical significance of .01

The results of this study indicated that the prevention of heat loss by the kangaroo method helped prevent the preterm infants from having hypothermia and also supported maternal – infant attachment.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
สมมติฐานการวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ทารกคลอดก่อนกำหนด.....	9
การควบคุมอุณหภูมิร่างกายของทารกคลอดก่อนกำหนด.....	11
การป้องกันการสูญเสียความร้อนในทารกคลอดก่อนกำหนดโดยวิธีแบบเดิม และแบบแฉงการู.....	20
สัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารก.....	24
การส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนดระหว่างวิธี แบบเดิมและวิธีแบบแฉงการู.....	34

3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	38
	ลักษณะประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	39
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
	การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	41
	การรวบรวมข้อมูล.....	42
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	44
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
	ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนด...	46
	ตอนที่ 2 เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิร่างกายทารกคลอดก่อนกำหนดระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	49
	ตอนที่ 3 เปรียบเทียบสัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนดระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	50
5	สรุปผลการวิจัย และอภิปรายผล.....	52
	สรุปผลการวิจัย.....	52
	อภิปรายผลการวิจัย.....	54
	ตอนที่ 1 การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิร่างกายทารกคลอดก่อนกำหนดโดยวิธีการป้องกันการสูญเสียความร้อนแบบแคงการู.....	54
	ตอนที่ 2 สัมพันธภาพระหว่างมารดาและทารกคลอดก่อนกำหนด โดยมารดาอุ้มทารก คลอดก่อนกำหนดแบบแคงการู.....	55
	ข้อเสนอแนะ.....	57
	บรรณานุกรม.....	58
	ภาคผนวก.....	68
	ภาคผนวก ก.....	69
	ภาคผนวก ข.....	71
	ภาคผนวก ค.....	77

บทที่

หน้า

ภาคผนวก ง..... 79

ภาคผนวก จ..... 81

ประวัติย่อของผู้วิจัย..... 90

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างมารดา.....	47
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างทารกคลอดก่อนกำหนด.....	48
3 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยอุณหภูมิร่างกายทารกคลอดก่อนกำหนด ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	49
4 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมพันธภาพระหว่างมารดาและ ทารกคลอดก่อนกำหนด ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง.....	50
5 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนสัมพันธภาพระหว่างมารดาและ ทารกคลอดก่อนกำหนด ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองเป็นรายด้าน.....	51

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 ระบบการควบคุมอุณหภูมิของร่างกาย.....	14
3 แสดงการเปลี่ยนแปลงทางเคมีที่เกิดขึ้นในเซลล์ไขมัน.....	19
4 รูปแบบการทดลอง.....	38